

Volební programy pod lupou: víme, které strany chtějí ochranu přírody a které mlčí

14.9.2025 - | Zelený kruh

Organizace z asociace Zelený kruh prostudovaly volební programy v částech věnujících se ochraně životního prostředí, klimatu a podmínek pro fungování občanské společnosti. K dispozici jsou také výsledky ankety, v níž volební subjekty odpovídaly na otázky připravené experty z členských organizací. Do hodnocení byly zařazeny hnutí ANO 2011, Motoristé sobě, Piráti, Stačilo!, STAN, koalice SPOLU a SPD.

„Jednoznačně nejkomplexnější a nejkonkrétnější programy s pozitivními cíli a návrhy mají Starostové a nezávislí (STAN) a Piráti. Program hnutí ANO kombinuje škodlivá opatření, konstruktivní pozitivní návrhy a obecné sliby, jejichž dopad nelze vyhodnotit. Koalice SPOLU často zůstává u vágních formulací a SPD se klíčovým environmentálním tématům prakticky nevěnuje,“ uvedla ředitelka Zeleného kruhu Petra Kolínská.

„Většina stran se hlásí k potřebě obnovit přírodní charakter krajiny. To je pozitivní signál vzhledem k dramatické erozi půdy, úbytku biodiverzity a dopadům klimatické změny. Nikdo ale zatím nepředstavil plán, který by propojil obnovu, dlouhodobou péči, motivaci zemědělců a stabilní financování a zároveň garantoval, že Česko splní evropský cíl – 10 % území pod důslednou ochranou do roku 2030. Pokud se zůstane jen u dobrovolných opatření nebo u „pozitivní“ rétoriky, která zastírá škodlivé kroky, ke zlepšení nedojde,“ uvedla Martina Skohoutilová z organizace ČSOP Pražská pastvina.

„Alarmující je, že téměř všechny politické subjekty se ve svých programech vyslovují pro podporu takzvaného „energetického využívání odpadů“, jinými slovy výstavbu dalších spaloven. Ty přitom nejen, že neřeší problém s odpady, ale produkují tuny pevných zbytků s obsahem toxických látek, které budeme následně muset někam ukládat, emise a skleníkové plyny srovnatelné s uhelnými elektrárnami. To není dobrý krok ani z hlediska dekarbonizace,“ uvedla Sarah Ožanová, vedoucí kampaně Nespaluj, recykluj! z Arniky.

„Na zrychlení rozvoje obnovitelných zdrojů se shodnou ANO, SPOLU, STAN i Piráti, byť jen poslední dvě strany mají konkrétnější návrhy. Program hnutí ANO ovšem slibuje všechno, včetně zachraňování uhelných elektráren (což by zatížilo výdaje domácností) a celkově program rámuje protievropsky. Modernizaci energetiky odmítají SPD a Motoristé. V anketě mezi stranami podpořilo rozvoj OZE i Stačilo!“, říká Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA.

Při hodnocení programů jsme vycházeli z témat, které jsme zpracovali do předvolebních doporučení zveřejněných na jaře 2025. Sledovali jsme, jak strany přistupují k potřebě obnovit přírodu a silněji chránit vybraná přírodně cenná území a jak chtějí tyto aktivity financovat. Posuzovali jsme návrhy na přírodní obnovu řek a plány na transformaci zemědělství směrem k udržitelným postupům a zda mají plán pro adaptaci lesů na změnu klimatu. Zásadní pro nás byly také názory na modernizaci energetiky, rozvoj obnovitelných zdrojů, a řešením energetické chudoby. V oblasti rozvoje měst a obcí jsme hodnotili přístup k reformě územního plánování a podpoře udržitelné městské mobility. Součástí hodnocení je také téma udržitelnější živočišné výroby a ochrana divokých zvířat. Nakonec jsme zkoumali, jak programy reflektují naše mezinárodní klimatické závazky, jak plánují využít evropské fondy a jak přistupují k prevenci vzniku odpadů a omezení toxických látek ve výrobcích. Sledovali jsme také postoje volebních subjektů k organizacím občanské společnosti.]

Kontakty pro novináře:

- Národní plán pro obnovu přírody: Zdeněk Vermouzek, Česká společnost ornitologická, verm@birdlife.cz
- Důsledná ochrana přírody na 10 % území: Jan Skalík, Hnutí DUHA, jan.skalik@hnutiduha.cz
- Silná krajina = silná ekonomika: Martina Skohoutilová, ČSOP Pražská pastvina, info@prazskapastvina.cz
- Přirozené řeky, Výrobky bez toxických látek, Prevence vzniku odpadů: Luboš Pavlovič, Arnika, lubos.pavlovic@arnika.org
- Odolné a udržitelné zemědělství: Martin Rexa, Hnutí DUHA, martin.rexa@hnutiduha.cz
- Adaptace a mitigace změny klimatu v lesích: Jan Skalík, Hnutí DUHA, jan.skalik@hnutiduha.cz
- Reforma územního plánování: Petra Kolínská, Zelený kruh, petra.kolinska@zelenykruh.cz
- Modernizace energetiky: Jiří Koželouh, Hnutí DUHA, jiri.kozelouh@hnutiduha.cz
- Spravedlivá transformace a řešení energetické chudoby: Radek Kubala, Re-set: platforma pro sociálně-ekologickou transformaci, radek.kubala@re-set.cz
- Udržitelná městská mobilita: Petra Syrová, Pěšky městem, z. s., petra.syrova@peskymestem.cz; Michal Kalina, Automat, z. s., michal.kalina@auto-mat.cz
- Udržitelná živočišná výroba a spotřeba: Romana Šonková, Svoboda zvířat, Romana.Sonkova@ciwf.org
- Ochrana divokých zvířat v zájmových a dalších chovech: Karolína Zapotilová, Svoboda zvířat, karolina.zapotilova@svobodazvirat.cz
- Lepší podmínky záchranných stanic pro divoká zvířata: David Číp, ČSOP JARO Jaroměř, david.cip@jarogroup.org
- Klimatická politika (evropské a mezinárodní závazky): Miriam Macurová, Greenpeace ČR, miriam.macurova@greenpeace.org
- Evropské fondy: Barbora Urbanová, Centrum pro dopravu a energetiku, barbora.urbanova@cde-org.cz

- Podmínky pro fungování organizací občanské společnosti: Petra Kolínská, Zelený kruh, petra.kolinska@zelenykruh.cz

Informace o Zeleném kruhu

Zelený kruh je asociace, která sdružuje více než 90 významných ekologických nevládních organizací (mj. Arnika, Greenpeace, Hnutí Duha, Česká společnost ornitologická) působících v České republice. Asociace se věnuje plošnému monitorování zákonů a politik, koordinuje legislativní kampaně a poskytuje aktivní podporu při advokační činnosti zaměřené na zachování kvalitní ochrany životního prostředí a vysoké úrovně občanských práv v rozhodovacích procesech. Dlouhodobě se zabývá problematikou účasti veřejnosti na rozhodování o záměrech a projektech s dopadem na životní prostředí. Zelený kruh se také věnuje koordinaci výběru nevládních expertů a expertek do mezioborových pracovních skupin a poradních orgánů a komisí vlády a koordinuje vznik společných připomínek, pozic a veřejných vyjádření ekologických organizací k významným situacím v ochraně životního prostředí. Více informací naleznete na www.zelenykruh.cz/o-nas.

Organizace z asociace Zelený kruh prostudovaly volební programy v částech věnujících se ochraně životního prostředí, klimatu a podmínek pro fungování občanské společnosti. K dispozici jsou také výsledky ankety, v níž volební subjekty odpovídaly na otázky připravené experty z členských organizací. Do hodnocení byly zařazeny hnutí ANO 2011, Motoristé sobě, Piráti, Stačilo!, STAN, koalice SPOLU a SPD.

„Jednoznačně nejkomplexnější a nejkonkrétnější programy s pozitivními cíli a návrhy mají Starostové a nezávislí (STAN) a Piráti. Program hnutí ANO kombinuje škodlivá opatření, konstruktivní pozitivní návrhy a obecné sliby, jejichž dopad nelze vyhodnotit. Koalice SPOLU často zůstává u vágních formulací a SPD se klíčovým environmentálním tématům prakticky nevěnuje,“ uvedla ředitelka Zeleného kruhu Petra Kolínská.

„Většina stran se hlásí k potřebě obnovit přírodní charakter krajiny. To je pozitivní signál vzhledem k dramatické erozi půdy, úbytku biodiverzity a dopadům klimatické změny. Nikdo ale zatím nepředstavil plán, který by propojil obnovu, dlouhodobou péči, motivaci zemědělců a stabilní financování a zároveň garantoval, že Česko splní evropský cíl – 10 % území pod důslednou ochranou do roku 2030. Pokud se zůstane jen u dobrovolných opatření nebo u „pozitivní“ rétoriky, která zastírá škodlivé kroky, ke zlepšení nedojde,“ uvedla Martina Skohoutilová z organizace ČSOP Pražská pastvina.

„Alarmující je, že téměř všechny politické subjekty se ve svých programech vyslovují pro podporu takzvaného „energetického využívání odpadů“, jinými slovy výstavbu dalších spaloven. Ty přitom nejen, že neřeší problém s odpady, ale produkují tuny pevných zbytků s obsahem toxických látek, které budeme následně muset někam ukládat, emise a skleníkové plyny srovnatelné s uhelnými elektrárnami. To není dobrý krok ani z hlediska dekarbonizace,“ uvedla Sarah Ožanová, vedoucí kampaně Nespaluj, recykluj! z Arniky.

„Na zrychlení rozvoje obnovitelných zdrojů se shodnou ANO, SPOLU, STAN i Piráti, byť jen poslední dvě strany mají konkrétnější návrhy. Program hnutí ANO ovšem slibuje všechno, včetně zachraňování uhelných elektráren (což by zatížilo výdaje domácností) a celkově program rámuje protievropsky. Modernizaci energetiky odmítají SPD a Motoristé. V anketě mezi stranami podpořilo rozvoj OZE i Stačilo!“, říká Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA.

Při hodnocení programů jsme vycházeli z témat, které jsme zpracovali do předvolebních doporučení zveřejněných na jaře 2025. Sledovali jsme, jak strany přistupují k potřebě obnovit přírodu a silněji

chránit vybraná přírodně cenná území a jak chtějí tyto aktivity financovat. Posuzovali jsme návrhy na přírodní obnovu řek a plány na transformaci zemědělství směrem k udržitelným postupům a zda mají plán pro adaptaci lesů na změnu klimatu. Zásadní pro nás byly také názory na modernizaci energetiky, rozvoj obnovitelných zdrojů, a řešení energetické chudoby. V oblasti rozvoje měst a obcí jsme hodnotili přístup k reformě územního plánování a podpoře udržitelné městské mobility. Součástí hodnocení je také téma udržitelnější živočišné výroby a ochrana divokých zvířat. Nakonec jsme zkoumali, jak programy reflektují naše mezinárodní klimatické závazky, jak plánují využít evropské fondy a jak přistupují k prevenci vzniku odpadů a omezení toxických látek ve výrobcích. Sledovali jsme také postoje volebních subjektů k organizacím občanské společnosti.]

Kompletní výsledky analýzy jsou dostupné [zde](#)

V příloze tiskové zprávy výběr toho nejzajímavějšího

Do přípravy hodnocení se zapojily tyto organizace

Kontakty pro novináře:

- Národní plán pro obnovu přírody: Zdeněk Vermouzek, Česká společnost ornitologická, verm@birdlife.cz
- Důsledná ochrana přírody na 10 % území: Jan Skalík, Hnutí DUHA, jan.skalik@hnutiduha.cz
- Silná krajina = silná ekonomika: Martina Skohoutilová, ČSOP Pražská pastvina, info@prazskapastvina.cz
- Přirozené řeky, Výrobky bez toxických látek, Prevence vzniku odpadů: Luboš Pavlovič, Arnika, lubos.pavlovic@arnika.org
- Odolné a udržitelné zemědělství: Martin Rexa, Hnutí DUHA, martin.rexa@hnutiduha.cz
- Adaptace a mitigace změny klimatu v lesích: Jan Skalík, Hnutí DUHA, jan.skalik@hnutiduha.cz
- Reforma územního plánování: Petra Kolínská, Zelený kruh, petra.kolinska@zelenykruh.cz
- Modernizace energetiky: Jiří Koželouh, Hnutí DUHA, jiri.kozelouh@hnutiduha.cz
- Spravedlivá transformace a řešení energetické chudoby: Radek Kubala, Re-set: platforma pro sociálně-ekologickou transformaci, radek.kubala@re-set.cz
- Udržitelná městská mobilita: Petra Syrová, Pěšky městem, z. s., petra.syrova@peskymestem.cz; Michal Kalina, Automat, z. s., michal.kalina@auto-mat.cz

- Udržitelná živočišná výroba a spotřeba: Romana Šonková, Svoboda zvířat, Romana.Sonkova@ciwf.org
- Ochrana divokých zvířat v zájmových a dalších chovech: Karolína Zapotilová, Svoboda zvířat, karolina.zapotilova@svobodazvirat.cz
- Lepší podmínky záchranných stanic pro divoká zvířata: David Číp, ČSOP JARO Jaroměř, david.cip@jarogroup.org
- Klimatická politika (evropské a mezinárodní závazky): Miriam Macurová, Greenpeace ČR, miriam.macurova@greenpeace.org
- Evropské fondy: Barbora Urbanová, Centrum pro dopravu a energetiku, barbora.urbanova@cde-org.cz
- Podmínky pro fungování organizací občanské společnosti: Petra Kolínská, Zelený kruh, petra.kolinska@zelenykruh.cz

Informace o Zeleném kruhu

Zelený kruh je asociace, která sdružuje více než 90 významných ekologických nevládních organizací (mj. Arnika, Greenpeace, Hnutí Duha, Česká společnost ornitologická) působících v České republice. Asociace se věnuje plošnému monitorování zákonů a politik, koordinuje legislativní kampaně a poskytuje aktivní podporu při advokační činnosti zaměřené na zachování kvalitní ochrany životního prostředí a vysoké úrovně občanských práv v rozhodovacích procesech. Dlouhodobě se zabývá problematikou účasti veřejnosti na rozhodování o záměrech a projektech s dopadem na životní prostředí. Zelený kruh se také věnuje koordinaci výběru nevládních expertů a expertek do mezioborových pracovních skupin a poradních orgánů a komisí vlády a koordinuje vznik společných připomínek, pozic a veřejných vyjádření ekologických organizací k významným situacím v ochraně životního prostředí. Více informací naleznete na www.zelenykruh.cz/o-nas.

<https://zelenykruh.cz/volebni-programy-pod-lupou-vime-ktere-strany-chteji-ochranu-prirody-a-ktere-mlci>